

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Eiropas rūpniecības, zinātnes un tehnoloģijas parki krīzes pārvaldības periodā, periodā, sagatavojoties pēckrīzes posmam, un periodā pēc Lisabonas stratēģijas darbības izbeigšanās” (atzinuma papildinājums)

(2011/C 44/22)

Ziņotājs: **TÓTH kgs**

Līdzziņotājs: **SZÚCS kgs**

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2009. gada 14. jūlijā saskaņā ar Reglamenta 29. panta 2. punktu nolēma izstrādāt pašiniciatīvas atzinuma papildinājumu par tematu

“Eiropas rūpniecības, zinātnes un tehnoloģija parki krīzes pārvaldības periodā, periodā, sagatavojoties pēckrīzes posmam, un periodā pēc Lisabonas stratēģijas darbības izbeigšanās”.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Rūpniecības pārmaiņu konsultatīvā komisija savu atzinumu pieņēma 2010. gada 1. jūlijā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 464. plenārajā sesijā, kas notika 2010. gada 14. un 15. jūlijā (14. jūlija sēdē), ar 147 balsīm par un 7 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Ieteikumi

1.1. EESK atzīst rūpniecības, zinātnes un tehnoloģijas parku (RZTP) nozīmi tautsaimniecības attīstībā un modernizācijā. Nodrošinot lietpratīgu specializāciju, resursu un zināšanu bāzes koncentrāciju, šādi izveidotās struktūras veicina rūpniecības pārmaiņas.

1.2. Eiropas Savienībai jāpiemēro mērķtiecīgāka un integrētāka pieeja, lai uzturētu un attīstītu 21. gadsimta RZTP. Īpaši krīzes apstākļos un, gatavojoties laikposmam pēc krīzes, jāisteno aptverošāka stratēģija, lai apzinātu šādu parku iespējamo ieguldījumu tautsaimniecības izaugsmes un konkurētspējas veicināšanā. Attiecīgie pasākumi jāisteno ES vadībā, tai izvīzot tālākos mērķus.

1.3. Ieteicams apzināt un attīstīt sinerģiju ar ES pamatiniciatīvām šajā jomā, īpaši ar Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu un ar to saistītajām zinātnes un inovācijas kopienām.

1.4. Jāņem vērā un jāveicina jauna veida, jaunas paaudzes parku attīstība. Jāsekmē parku nozīmi inovatīvu struktūru veidošanā.

1.5. Attiecībā uz reģionālo dimensiju: atbilstoši subsidiaritātes principam jāpalielina vietējo pašvaldību, aglomerāciju iesaiste RZTP attīstībā. Jāuzlabo publiskā sektora, uzņēmējdarbības jomas dalībnieku un augstākās izglītības iestāžu tīklu veidošana.

1.6. Parku attīstībā aizvien pieaugoša nozīme ir sadarbībai ar zinātniskajām iestādēm, jo īpaši ar augstskolām un zinātniskās pētniecības institūtiem. Tāpat palielinās pētniecības un izstrādes

aspektu nozīme, tomēr pašreizējā sadarbība ar parkiem nav tik izvērsta kā būtu vēlams. Parki varētu nodrošināt saikni starp augstskolām un rūpniecības nozari. Partnerība ar parkiem varētu būt viens no kritērijiem, kas jāņem vērā, lai lemtu, kurām augstskolām piešķirt izcilības apzīmējumu.

1.7. Skatāmajā jomā vienlaikus ar labas prakses izplatīšanu jāuzsāk un jāatbalsta novērošanas, novērtēšanas un akreditēšanas iniciatīvas. Jāveic novērtējumi un salīdzinoši empīriski pētījumi, lai izstrādātu ES un dalībvalstu līmenī saskaņotas politikas un instrumentus parku izveides un izaugsmes veicināšanai. Vēlams atbalstīt Eiropas RZTP apzināšanu, izveidojot visaptverošu datu bāzi. Tādējādi sadarbību starp parkiem varētu atvieglot, tās sekmēšanai izveidojot savstarpēji saistītu tīklu, lai pārvarētu izaugsmes reģionālos ierobežojumus.

1.8. Parku izveide un darbība kļūst arvien profesionālāka — par to liecina gan organizatoriskā pārvaldība, labāka iekļaušanās kompleksos, reģionālos attīstības projektos un klasteros, izteikta zinātniska un pētnieciska darbība un kvalitāte. Prasība uzlabot parku darbības normas tomēr joprojām pastāv.

1.9. Pamatīgāk jāapzina attīstības potenciāls, kas pastāv, pateicoties ES sniegtajām kohēzijas un straujākas attīstības iespējām, un tam jāpievērš uzmanība ilgtermiņā.

2. Ievads

2.1. EESK 2005. gada novembrī pieņēma aptverošu pašiniciatīvas atzinumu par tehnoloģijas, rūpniecības, inovācijas un zinātnes parkiem. Lai arī Komiteja īpašu uzmanību veltīja parkiem jaunajās dalībvalstīs, secinājumi un ieteikumi attiecas uz visu ES.

2.2. Var atzīmēt, ka minētajā atzinumā iekļautas vairākas nozīmīgas atziņas un atbilstīgi ieteikumi, kam pagājušajos gados ir bijusi ievērojama politiska ietekme. Panāktais progress veido sinerģiju ar reģionālās, rūpniecības un inovācijas politikā apliecinātajiem ES centieniem.

2.3. Var atgādināt šādus secinājumus un ieteikumus, kam ir bijusi nenoliedzama ietekme:

- a) parki atbilst tādu instrumentu kritērijiem, kas veicina inovāciju, tāpēc tos var uzskatīt par "inovāciju centriem";
- b) ir ļoti svarīgi stiprināt zinātnes, tehnoloģijas un tautsaimniecības attīstības mijiedarbību un, sadarbojoties uzņēmumiem un pētniecības institūtiem, radīt sinerģiju, kas veicina piekļuvi tirgum;
- c) parki nodrošina vispārēju sistēmu inovācijas un reģionālās attīstības sekmēšanai un stimulēšanai, un tiem ir svarīga nozīme šādos centienos, jo tie paaugstina konkurētspēju un palīdz mazināt bezdarbu un pārvarēt plaisu starp dažādiem līmeņiem;
- d) jāizstrādā tādas ekonomikas politikas stratēģijas, kas ļauj ņemt vērā parku kompleksās iespējas un kuras nodrošina attiecīgas vadlīnijas;
- e) parkiem ir būtiska nozīme inovācijas veicināšanā. Tāpēc aizvien svarīgāk ir izmantot augstskolu un citu pētniecības iestāžu intelektuālos resursus;
- f) parku starpreģionālā tīkla un Eiropas tīklu izveide, atbalstot integrētas sadarbības programmas starp parkiem un rūpniecības rajoniem, ir bijis vēlams mērķis, ko pilnībā sasniegt nav izdevies.

2.4. Ir pienācis laiks novērtēt iepriekšējā atzinuma politisko un praktisko ietekmi. Papildu atzinumā ir analizēta arī parku nozīme un to iespējamais ieguldījums ekonomikas krīzes pārvarēšanā. Šajā dokumentā EESK galveno uzmanību pievērš parku specializācijai, nozares, darba ņēmēju un pārējo pilsoniskās sabiedrības dalībnieku jaunajām vēlmēm, jauniem problēmjautājumiem, ar ko parki saskaras reģionālajā, valstu un Eiropas līmenī, kā arī parku pārvaldības struktūru sarežģītajiem uzdevumiem.

2.5. Aizvien vairāk uzskata, ka rūpniecības, zinātnes, inovācijas un tehnoloģijas parki dod iespēju izveidot dinamiskus klasterus, kas paātrina ekonomikas izaugsmi un paaugstina starptautisko konkurētspēju. Sekmējot inovāciju, klasteru darbību un B2B veida (uzņēmumu savstarpējās) iniciatīvas, atbalstot MVU un radot darbavietas, tie Eiropā veicina rūpniecības pārmaiņas. Klasteru definīcija ir sīki izskatīta EESK pašiniciatīvas atzinuma par tematu "Eiropas rūpniecības rajoni un jaunie zināšanu tīkli" ⁽¹⁾ 2.3. punktā.

2.6. Eiropas Savienībai jā sagatavojas arī laika posmam pēc krīzes, parkos visā ES koncentrējot inovatīvos, zinātnes un rūpniecības resursus. Ir svarīgi uzsvērt parku iespējamo nozīmi, lai sagatavotu plānošanu Lisabonas stratēģijai pēc 2010. gada. Šā papildu atzinuma mērķis ir izstrādāt ieteikumus atbilstīgi minētajiem secinājumiem.

3. Rūpniecības, zinātnes un tehnoloģijas parku mainīgā loma un nozīme

3.1. Ņemot vērā pēdējo gadu ievērojamās pārmaiņas ekonomikā un sociālajā jomā, it īpaši ekonomikas krīzi un tās sekas, kā arī aizvien aktuālākos ilgtspējas, enerģētikas drošības un klimata pārmaiņu jautājumus, Eiropā un visā pasaulē izpratne par modernizācijas, izaugsmes un tautsaimniecības attīstības jēdzieniem un uzdevumiem ir mainījusies. Lai šādos apstākļos darbotos efektīvi, parkiem jāveido jaunas funkcijas un pakalpojumi un jāizstrādā tādi jauni uzņēmējdarbības modeļi, kas jaunajai darbībai un jaunajām nozarēm dod iespēju sekmīgi attīstīties.

3.2. Zinātnes un tehnoloģijas parku un tiem līdzīgu struktūru nozīme ir palielinājusies, jo tās ir koncentrētas un integrētas struktūras, kas var sekmēt attīstību. Eiropas Savienībā un pasaulē inovācijai un radošumam tiek pievērsta īpaša uzmanība. Minētās struktūras ir atzītas par inovatīvas un konkurētspējīgas tautsaimniecības veicinātājām, kas atbalsta gan jaunradi, gan konsolidāciju.

3.3. Pasaulē izveidoto parku uzdevumi un lielums ievērojami atšķiras. Lai gūtu pilnīgāku izpratni par dažādiem parku veidiem, jāanalizē vajadzības, jānosaka prioritātes un jāizstrādā stratēģiskie plāni. Profesionālas organizācijas ir ierosinājušas daudz parka definīciju. Šo definīciju kopēja iezīme ir tā, ka parku atzīst par publiskās un privātās partnerības veidu, kas sekmē zināšanu plūsmu — parasti starp parkā iesaistītajiem, kā arī tikai starp uzņēmumiem un augstskolām — un sekmē reģionālās tautsaimniecības izaugsmi un attīstību.

⁽¹⁾ OV C 255, 2005.10.14., 1. lpp.

3.4. Apzīmējums “zinātnes un tehnoloģijas parks” mūsdān aptver visu veidu augsto tehnoloģiju klasterus, piemēram, tehnopole, zinātnes parks, zinātnes pilsēta, kiberparks, augsto tehnoloģiju (rūpniecības) parks, inovācijas centrs, pētniecības un izstrādes parks, augstskolu pētniecības parks, pētniecības un tehnoloģijas parks, zinātnes un tehnoloģijas parks, zinātnes pilsēta, tehnoloģijas parks, tehnoloģijas inkubators, tehnoparks, tehnocentrs un tehnoloģijas uzņēmējdarbības inkubators. Lai arī daudzos aspektos tie ir līdzīgi, pieredze rāda, ka starp tehnoloģijas uzņēmumu inkubatoru, zinātnes parku vai pētniecības parku, zinātnes pilsētu, tehnopoli un reģionālo inovācijas sistēmu pastāv atšķirības.

3.5. Būtu vēlams atšķirt zinātnes parkus un pētniecības parkus. Eiropā visvairāk lieto apzīmējumu “zinātnes parks”, savukārt ASV un Kanādā izplatīts ir nosaukums “pētniecības parks”. Eiropā zinātnes parki pastāv līdzās tehnoloģijas parkiem, un tie galvenokārt atšķiras pēc lieluma un pēc tā, vai tajos var apmesties ražošanas uzņēmumi. Zinātnes parki ir mazāki, tos vieno cieša saikne ar augstskolām, un ražošanas iniciatīvām tiek pievērsta mazāka uzmanība, savukārt tehnoloģijas parks ir vidēja lieluma vai liela struktūra, un tās uzņēmumi var īstenot ražošanu. Pēc ģeogrāfiskā sadalījuma zinātnes parkus var uzskatīt par “britu modeli”, savukārt tehnoloģijas parkus — par “Vidusjūras reģiona modeli”, kas ir tipisks, piemēram, Francijā, Spānijā, Itālijā un Portugālē.

3.6. RZTP galveno iniciatīvu sekmīgu īstenošanu bez šaubām ir sekmējuši šādi organizatoriski faktori:

- a) publiskā un privātā sektora ilgtermiņa un ilgtspējīga partnerība;
- b) profesionāla parku vadība, iesaistot speciālistus ar pieredzi inovācijas jomā;
- c) kopīgi stratēģiski lēmumi par darbību, kuri pieņemti, piesaistot galvenās ieinteresētās puses, t. i., reģionālās pašvaldības, uzņēmumus, pētniecības institūtus un vietējo sabiedrību;
- d) izteiktas priekšrocības, parkiem specializējoties kādā jomā;
- e) savlaicīga kritiskās masas sasniegšana, lai pētījumu rezultātus varētu ieviest praksē, pat ja izstrādes posms ir ļoti laikietilpīgs.

4. Tīklu veidošana, klasteri un augstskolu un rūpniecības nozares sadarbība

4.1. Tā kā Eiropas postindustriālo ekonomiku raksturo vispārēja savstarpēja saistība, sociālās un ekonomikas sistēmas atjau-

nināšana notiek radošās, uz inovāciju orientētās “ekosistēmās”. Parkiem vēlams sadarboties ar citām līdzīgām struktūrām gan valstu, gan starptautiskā mērogā.

4.2. Konkurenci veicinošu “ekosistēmu” izcils piemērs ir klasteri. Pieredze liecina, ka zinātnes un tehnoloģijas parki lieliski sekmē klasteru veidošanu.

4.3. Ņemot vērā nesenās tendences ekonomikā, aizvien lielāks uzsvars tiek likts uz zināšanu radīšanu, apzināšanu, nodošanu un izmantošanu. Jāveido un jāstiprina publiskā sektora, uzņēmējdarbības jomas un augstākās izglītības iestāžu sadarbības tīkli.

4.4. Vajadzīga pārdomāta daudzlīmeņu pārvaldība, kas nodrošina sinerģiju starp dažādiem pārvaldības līmeņiem — ES, valstu, reģionālo un vietējo līmeni —, un veicina uzņēmumu, augstskolu un NVO partnerību, lai izveidotu stabilu saikni starp zināšanu radīšanu un inovatīvām struktūrām.

4.5. Jāsaskaņo augstskolu, pārējo zinātnes un pētniecības iestāžu un RZTP stimuli un uzdevumi, vienlaikus rosinot jaunus sadarbības veidus. Parki var ievērojami uzlabot savu pievilcību, piedāvājot daudzveidīgus pakalpojumus, piemēram, tehnoloģiju nodošana, atbalsts patentiem, atbalsts jauniem uzņēmumiem un uzņēmumiem, kas atdalījušies no pētniecības iestādēm, projektu vadība un finansiālais atbalsts. Visiem RZTP sniegtajiem pakalpojumiem jābūt vienmēr pieejamiem un ļoti kvalitatīviem, lai tie patiešām veicinātu vajadzīgos sadarbības veidus.

4.6. Parku attīstībā aizvien palielinās nozīme sadarbībai ar augstskolām un citām zinātnes un pētniecības iestādēm, kā arī pētniecības un izstrādes aspektu nozīme, tomēr jāatzīst, ka zinātnes aprindu un uzņēmumu sadarbības apjoms neapmierina, un pašlaik sadarbība ar parkiem nav tik izvērsta, kā būtu vēlams.

4.7. Parki varētu nodrošināt saikni starp augstskolām un rūpniecības nozari. Novērtējot augstskolu sniegumu un ietekmi, būtu vēlams lielāku uzmanību pievērst to ietekmei rūpniecībā un ekonomikā. Lai zinātnes aprindās sekmētu uzņēmējdarbības garu, nozīmīgu ieguldījumu var sniegt tirdzniecības kameras un reģionālās pašvaldības, īstenojot pieaugušo apmācības pasākumus. Partnerība ar parkiem varētu būt viens no kritērijiem, kas jāņem vērā, lemjot, kurām augstskolām piešķirt izcilības apzīmējumu.

4.8. Tam, ka ar parku palīdzību var tuvināt augstskolas un rūpniecības nozari, var būt īpaša nozīme jaunajās dalībvalstīs.

5. Eiropas pārvaldība, darbības un kontroles iniciatīvas un pasākumi

5.1. Eiropas Savienībai jāpiemēro mērķtiecīgāka un integrētāka pieeja, lai uzturētu un attīstītu 21. gadsimta RZTP. Īpaši krīzes apstākļos un, gatavojoties laikposmam pēc krīzes, jāīsteno aptverošāka stratēģija, lai varētu apzināt šādu parku iespējamo ieguldījumu tautsaimniecības izaugsmes un konkurētspējas veicināšanā.

5.2. Ņemot vērā, ka Lisabonas stratēģijas mērķus izdevās sasniegt tikai daļēji, un mācoties no šīs pieredzes, laikposmā pēc Lisabonas stratēģijas īstenojamās iniciatīvas ir racionāli jāpildinveido, koncentrējoties uz skaita ziņā ierobežotiem, konkrētiem, izmērāmiem, atbilstoši valstu īpatnībām diferencētiem mērķiem, ņemot vērā tehnoloģijas, rūpniecības, inovācijas un zinātnes parku dažādās iespējas sniegt ieguldījumu attīstībā. Attiecīgie pasākumi jāīsteno ES vadībā, tai izvirzot tālejošus mērķus.

5.3. RZT parkos izvietoti uzņēmumi, darba vietas, zināšanas, tautsaimniecības attīstības un inovācijas spēja ir vērtīgi ES resursi. Lai arī zināms, ka to ir daudz, nav ne kopēja pārskata, ne kopējas stratēģijas to vērtības apzināšanai un izmantošanai. ES, valstu un reģionālā līmenī pastāv tikai fragmentāras zināšanas un tiek īstenoti ierobežoti pasākumi. Īpaši būtu jāuzsver tā darba nozīme, ko veic reģionālā un valsts līmeņa profesionālās un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras darbojas attiecīgā parka teritorijā. Būtu jāveicina šādu organizāciju savstarpējā sadarbība un tas, lai šādas sadarbības rezultātā varētu izveidot ES līmeņa tehnoloģijas platformu.

5.4. Lai gūtu panākumus, parkus ir svarīgi ņemt vērā stratēģiskā un mērķtiecīgā plānošanā, kas Eiropai ļauj virzīties uz savu mērķi nodrošināt izaugsmi un būt starptautiski konkurētspējīgi, reģionos veicot ievērojamus ieguldījumus uz attīstot uz zināšanām balstītu tautsaimniecību. Minētās iniciatīvas būtu oficiāli jāiekļauj ES izpētes un inovācijas plānā, tādējādi atspoguļojot RZTP nozīmi ES inovācijas politikā.

5.5. Komisijas ģenerāldirektorātiem vajadzētu īstenot kopīgus horizontālus pasākumus, lai sekmētu dažādu instrumentu savstarpējo sinerģiju, kā arī uzlabotu pārvaldību un dažādo programmu savstarpējo koordināciju. Ar šādu pasākumu starpniecību būtu jāizveido forumi, struktūras vai augsta līmeņa grupas, kas novērš šķēršļus pasākumu līdzfinansēšanai un izstrādā un uzsāk kopīgi finansētas iniciatīvas.

5.6. Būtu jāizstrādā parku **izvērtēšanas, novērtēšanas un reģistrēšanas** kritēriji. Lai Eiropā un valstīs izstrādātu saskaņotas politikas un instrumentus parku izveides un izaugsmes sekmēšanai un tādējādi veicinātu RZTP attīstību jaunā līmenī, nepieciešama izvērtēšana, novērtējumi un salīdzinoši empīriski pētījumi.

5.7. Turklāt ir jānodrošina atbildība sabiedrības priekšā, proti, jāattīsta un jāievieš novērtēšanas metodes un instrumenti, ar kuru palīdzību var kvantificēt publiskā sektora atbalsta tiešo pozitīvo ietekmi. Vēl nav skaidras vienprātības par panākumu parametriem: piemēram, finansiālie kritēriji (investīcijas, apgrozība utt.), ar inovāciju saistītie rādītāji (jauni uzņēmumi, patenti, jauni produkti). Salīdzinošo novērtēšanu apgrūtina arī parku dažādība un valstīs un reģionos pastāvošie atšķirīgie apstākļi.

5.8. Vēlams atbalstīt visas Eiropas RZTP apzināšanu, izveidojot visaptverošu datu bāzi. Tas ļautu atvieglot parku savstarpējo sadarbību, jo tiktu izveidota tāds tīkls, kas sekmē sakaru veidošanu, lai pārvarētu reģionālās izaugsmes ierobežojumus.

5.9. Vēreiz jāuzsver, ka lielāki ieguldījumi izglītībā un apmācībā sekmē zināšanas un jauninājumus, informācijas un saziņas tehnoloģijas, ilgtspēju un videi nekaitīgāku tautsaimniecību.

6. Reģionālā dimensija

6.1. Reģioni sniedz svarīgu ieguldījumu uz zināšanām balstītā tautsaimniecībā, jo, veidojot savas attīstības stratēģijas, īpašu uzmanību pievērš pētniecībai, izstrādei un inovācijai. Lai atbalstītu ekonomikas pārstrukturizāciju, reģionālajām pašvaldībām vēl vairāk būtu jāuzsver inovācija.

6.2. Jārosina reģionu stratēģijas inovācijas jomā un uz tām balstītu konkrētu darbības programmu izstrāde. Valstu iestādēm būtu jāuzlabo vietējie apstākļi, nodrošinot stabilu un prognozējamu saimniecisko un politisko vidi.

6.3. Nepietiekamā piekļuve finanšu resursiem (riskā kapitālam, sākuma kapitālam), kas vajadzīgi tehnoloģiju un zinātnes parkiem, ir patiesi kavējusi un ierobežojusi to sistemātisku attīstību. Jāizstrādā sistēma, lai papildus Eiropas resursiem nodrošinātu attiecīgus vietējos un reģionālos līdzekļus. Jāpaplašina zināšanas par to, kā labāk piekļūt Eiropas fondu līdzfinansējumam. Eiropas Investīciju bankas un Eiropas Investīciju fonda finansējuma izmantošanai būtu jāklūst par strukturētu un regulāru praksi.

6.4. Lai RZTP darbotos veiksmīgi, svarīgs faktors ir nodrošinājums ar finansējumu ilgā laika posmā. Krīzes situācijā ir būtiski nodrošināt, lai dalībvalstu valdības un Eiropas Savienība parkus atbalstītu gan finansiāli, gan politiski.

6.5. Reģiona ilgspējīgas, stabilas un sistemātiskas attīstības interesēs jāpiesaista talantīgi cilvēki un jānodrošina attiecīga šā vērtīgā resursa pārvaldība.

6.6. Parku teicama pārvaldība ir svarīgs faktors to augsta līmeņa darbības nodrošināšanā. Lai uzturētu pakalpojumu kvalitāti, ir svarīgi pastāvīgi apmācīt vadošos darbiniekus un sekmēt viņu profesionālo attīstību. Jāievieš strukturētas programmas, lai veidotu nepieciešamās RZTP parku pārvaldības struktūru spējas.

7. ES stratēģiska iniciatīva — Eiropas Inovāciju un Tehnoloģiju institūts

7.1. Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūta (*EIT*) mērķis ir kļūt par nozīmīgāko struktūru, kas sekmē inovāciju Eiropā. Tā mērķis ir radīt inovācijas, iedibinot ciešu sadarbību starp visiem “zināšanu trīsstūra” dalībniekiem, nodrošināt izglītības un pētniecības rezultātu izmantošanu praksē, t. i., praktiskas komerciālas inovāciju iespējas, sekmēt ilgspējīgu tautsaimniecības izaugsmi un darba vietu radīšanu Eiropas Savienībā. EESK saista lielas cerības ar šo jauno ES struktūru un paredz, ka tehnoloģijas, rūpniecības, inovācijas un zinātnes parki un ar tiem saistītās (*associated*) atbilstoši kvalificētās iestādes būs vērtīgi partneri un dalībnieki *EIT* organizētajos projektos.

7.2. Zināšanu un inovācijas kopienas (*KIC*) ir praktisks instruments, ko izveidoja, pamatojoties uz stratēģiskiem apsvērumiem, lai Eiropas Savienībā risinātu aktuālās problēmas, pievēršoties klimata pārmaiņām un to seku mazināšanai, atjaunojamajai enerģijai un jaunajai informācijas un saziņas sabiedrībai. *KIC* ir cieši integrētas publiskā un privātā sektora partnerības, kurās ir iesaistītas augstskolas, pētniecības organizācijas un uzņēmumi un kuru mērķis ir uzņēmējdarbības dimensiju ņemt vērā visās zināšanu jomas iniciatīvās, kā arī radīt inovācijas nozīmīgākajās tautsaimniecības un sabiedrību interesējošās jomās.

7.3. *EIT* dod iespēju sekmēt attīstību arī reģionālā un vietējā līmenī. Tam var būt liela loma un ietekme, atbalstot reģionus, kur nav attiecīgas pieredzes zināšanu. *EIT* un *KIC* var sekmēt

reģionu un pilsētu attīstību, pateicoties arī papildu spējai piesaistīt jaunus finanšu resursus un cilvēkresursus.

7.4. *EIT* ir jauns zināšanu klasteru veids, kura pamatā ir virtuāli tīkli, nevis ģeogrāfiski saistītas kopienas. Ņemot vērā pašreizējo ekonomikas krīzi, var secināt, ka *EIT* iniciatīva ir ļoti savlaicīga. Tāpēc ir īpaši vēlams apzināt iespējamās atbalsta iespējas, kas pastāv Eiropas Savienības RZTP.

8. Tehnoloģijas, rūpniecības, inovācijas un zinātnes parki un ekonomikas krīze — nepieciešamās pārmaiņas un atveseļošanas pasākumi

8.1. Ekonomikas krīze dažādā apmērā un dažādos veidos ir ietekmējusi RZTP un tajos iesaistīto uzņēmumu darbību. Uzņēmumi var reaģēt uz krīzi, samazinot darbību, personālu un izdevumus, pārtraucot projektus un investīcijas.

8.2. Tehnoloģijas, rūpniecības, inovācijas un zinātnes parku pārvaldības struktūras, lai labvēlīgi ietekmētu uzņēmumus un mazinātu krīzes ietekmi, pēc iespējas īsteno, piemēram, šādus aktīvas politikas pasākumus:

- a) vada kopienas darbību;
- b) atvieglo parka uzņēmumu darbības saskaņošanu;
- c) palīdz novērtēt uzņēmumu stāvokli un iespējas un apzināt jaunus tirgus un produktus;
- d) pārrauga parkā izvietoto uzņēmumu darbību, pārskata uzņēmējdarbības un pārvaldības modeļus;
- e) informē par valsts programmām un atbalstu, attiecīgi lobē, sadarbojas ar aģentūrām un uzņēmumiem;
- f) uztur kontaktus ar ieinteresētajām pusēm (uzņēmumu apvienības, vietējās organizācijas, arodbiedrības), lai izveidotu iespējamās darba grupas problēmu risināšanai;
- g) uzlabo parku sniegtos pakalpojumus un parku iekšējo pārvaldību.

8.3. Turklāt var rasties arī pieprasījums pēc attīstītākiem uzņēmumu produktiem un pakalpojumiem. Jaunās nozares — biotehnoloģija, progresīvas informācijas un komunikācijas tehnoloģijas — paver jaunas iespējas un liek risināt jaunus uzdevumus. Jaunajos saimnieciskajos un sociālajos apstākļos ir jāatzīst jaunie konkurētspējas faktori, proti, ilgtspēja, vērtības radīšana un uzņēmumu sociālā atbildība.

8.4. Pašreizējos apstākļos uzņēmējdarbība, īpaši saistībā ar parkiem, iegūst jaunu nozīmi. Uzņēmumi un to apvienības,

pateicoties stratēģiskā stāvokļa dziļākai izpratnei, var norādīt virzību. Ir svarīgi apzināt un pienācīgi uzsvērt elementus, kas nodrošina parku konkurētspēju.

8.5. Parku attīstībā liela nozīme ir gan iekšējām, gan tiešajām ārvalstu investīcijām (TĀI). Šajā sakarā jānorāda uz tendenci TĀI novirzīt no ražošanas uz pētniecību un izstrādi. EESK to atbalsta un rosina, lai konkrētām, ES rūpniecības politikā noteiktām vadošām nozarēm, apmetoties parkos, tiktu piešķirtas priekšrocības.

Briselē, 2010. gada 14. jūlijā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Mario SEPI